

Jornada sobre joves i participació cultural

PLA ESTRATÈGIC TARRAGONA CULTURA

Dijous 10 d'octubre de 2024, a les 18 hores.
Vestíbul del Teatre Tarragona (Rambla Nova, 11).

Ponents:

NIL BARUTEL, director de la Riborquestra i doctorand en ciències polítiques a la Universitat Pompeu Fabra.

EVA FERRÉ, gestora cultural i creadora escènica. Directora executiva del Festival Z de Girona.

ROBERTO PESCADOR, psicopedagog, especialista en intervenció social. Cap del servei d'adolescència i joventut de la Diputació de Barcelona.

LAURA FUSTER, psicòloga, fa vint anys que treballa a l'Ajuntament de Terrassa en equipaments cívics i de joventut.

Modera:

CRISTINA ARTACHO, periodista.

CRISTINA: benvinguts i benvingudes en aquesta taula rodona sobre joves i participació cultural. Jo crec que està clar que els joves hem de tenir un paper molt important en la comunitat, en la societat, i també en la cultura, i participar-ne com a consumidors i com a creadors, que són una mica les dues vessants de les quals intentarem parlar avui aquí. El tema dels joves i de la participació cultural és un tema que ha anat sortint molt recurrentment en altres activitats que s'han anat fent al voltant d'aquest pla estratègic de cultura en el que està treballant, fa ja molts mesos, l'Ajuntament de Tarragona. I l'interès i la importància serà dedicar aquest espai íntegrament aquest debat.

Abans de començar us explico una miqueta com anirà aquest debat. Primer, farem uns 90 minuts de preguntes al voltant, sobretot, de tres temes: que són la participació i el reconeixement dels joves, la transversalitat que afecta d'alguna manera joves i cultures i també les bones pràctiques. Un cop acabem aquest debat, el que farem és parar una estoneta i després sí que ja obrirem una sessió de debat obert perquè des del públic també hi pugueu dir la vostra, comentar amb ells el que faci falta i reflexionar tots plegats.

Dit això, ara sí que ja entrem a fons en el debat, i començarem pel tema de la participació, com a consumidors però també com a creadors. I pel que fa al consum de la cultura, no sé si considereu que el concepte de cultura és una cosa que està en constant canvi. No sé què considereu que entenen els joves per cultura.

LAURA: Bé, sí, començo jo. A mi el que em ve dir és que potser els ho hem de preguntar a ells, el que consideren que és cultura. I no sé si acabaria aquí, eh [*riu*]. Em sembla molt agosarat, per molt de temps que faci que des de Terrassa impulsem projectes culturals, etc., però em fa com a molt de respecte posar veu a què consideren els joves que és cultura.

CRISTINA: Per exemple, en aquests quinze anys d'experiència potser no podem saber què entenen els joves per cultura, però sí que pots dir-nos quines diferències trobes en aquest consum cultural dels joves, des que vas començar, oi?

LAURA: Bé, abans de res, voldria agrair que m'hagueu convidat a participar en aquest debat, i també voldria dir que no tinc gaire respostes, que més aviat tinc algunes intuïcions. Però vaja, que tinc més preguntes que respostes. Però sí que és veritat que, no ho sé, vas al teatre i veus un perfil de gent majoritari i no veus un altre perfil. O vas a òperes. En determinades disciplines artístiques veus que les consumeixen unes persones o unes altres. Sí que és veritat que ara els joves estan consumint moltíssim un tipus de cultura que potser alguns sectors no el consideren com a cultura. Com ara el consumir sèries, pel·lícules, i molt tipus de contingut que no està considerat dins de les set arts, diguéssim. I sí que està canviant en aquest sentit.

CRISTINA: No sé si també la cultura es relaciona molt amb el lleure, amb l'oci... la diversió, però potser també pot ser un espai de reflexió, no?

EVA: Com a punt de partida, abans de respondre preguntes tan concretes, també crec que cal preguntar-nos què vol dir joves. Jo no sé què vol dir. Potser és la primera pregunta que ens hem de fer. L'etiqueta de joves de vegades s'entén com si fos una cosa que engloba o defineix alguna cosa intrínseca d'un grup, i no. En realitat, des de la mateixa edat —quan es deixa de ser jove?, fins quan som joves?—... L'Escena 25 ara és Escena 30. Ja no sé quants cops deu haver pujat. És a dir, hi ha una idea del jove determinada per l'edat que va canviant a mesura que se'ns fa més difícil fer certs rituals de pas cap a la vida adulta que potser abans determinaven, o que han determinat, molt quan deixaves de ser jove i ara cada cop ens costa més anar a viure sols, tenir fills si volem tenir-ne... Aquests rituals es van retardant i llavors som joves molt de temps. Per tant és molt difícil determinar què és ser jove. I alhora, pel que fa a gustos, ideologies, posicionaments, no hi ha un sol jove que representi el que ens interessa a tothom. Estem travessats per les nostres experiències, per la nostra classe, per un munt de factors que determinaran el nostre interès. Llavors, crec que és molt interessant ja posar-nos en risc una mica i assumir que quan parlarem de joves en realitat sempre serà una mica una mentida. Com un pacte que fem per continuar debatent, però hi ha tants interessos i punts de vista com joves.

CRISTINA: Al final és inevitable generalitzar una mica perquè sinó no podríem fer res però sí que és veritat el que deies, no?, que una persona de 12 anys és impossible que tingui els mateixos interessos que algú de 35. Roberto, per exemple, no sé si tu que treballes en serveis de joventut, com ho veus.

ROBERTO: Ho lligaré tot, perquè per mi és una qüestió de viure. Quan parlem de cultura parlem d'una cosa que passa per la nostra vivència, i per la nostra manera de ser. Hi ha una campanya de la Generalitat que parla del Carnet Jove i que diu «és fins als 30, tot i que et sentis jove». Una cosa és el sentiment de jove i l'altra l'edat. Però sí que és cert que a nivell d'intervenció pública necessitem organitzar-nos per desenvolupar polítiques. O sigui, què significa això de les polítiques? Doncs aquelles línies que potencien i posen recursos perquè la societat sigui una mica millor. La responsabilitat que tenim, com a institució i com a tècnics de polítiques de joventut, és que els joves es puguin desenvolupar, emancipar i que puguin fer un projecte de vida.

CRISTINA: Partim d'una societat diversa, en la que cadascú té la seva situació personal, i un entorn que també pot condicionar molt la seva participació cultural, no?

NIL: Em feies pensar, amb les coses que han sortit, que jo crec que encara soc jove fins l'any que ve, que en faig 35 [*riu*]. Pensava en una política que hi ha a Barcelona, per a menors de 35, per incentivar que vaigs al teatre, a l'Auditori, al Mercat de les Flors... als grans equipaments de les diferents arts escèniques. Aleshores, jo hi vaig sovint i tenim moltes vegades el debat, amb alguns amics, del perfil de persones que van a aquests esdeveniments. Perquè al final aquesta idea és doncs mira, anem a fer aquesta política per aconseguir que les persones de menys de 35 vagin al teatre o l'auditori. Clar, i jo em pregunto: d'acord, i crec que és un primer pas —perquè abans no hi havia això, i ja està bé que hi sigui—, però crec que ens hem de fer algunes preguntes més. Quin perfil de menors de 35 hi està anant? Si tu mires, en el cas del Liceu, és molt clar, segurament és un perfil de certs barris, de certes famílies que han tingut l'opció de fer extraescolars quan eren petits, d'anar a una escola de música, i hi ha moltes famílies que això no poden fer-ho. Per tant, no sé si aquesta és la línia que s'hauria de seguir, o si s'hauria de plantejar quines altres polítiques podem fer per tal que els menors de 35 que no hi anirien sí que hi vagin. Perquè potser els altres que ja hi estan anant ja hi anirien. Per tant per mi és com un tema bastant cabdal. I després sí que penso que estan canviant els usos. I penso en l'Auditori, per exemple, en el format de concert, alguns dies, molt més curt. Perquè de vegades els concerts tenien una durada força llarga, l'atenció també està disminuint —les cançons són molt més curtes, ara, l'Spotify—, aleshores hi ha concerts molt més curts per tal d'afavorir que aquesta participació sigui molt més i àgil i pugui la gent participar-hi més.

CRISTINA: És el que dèiem, no? Hi ha potser una part de la societat que ha viscut, ha crescut, de la mà de la cultura tota la vida —anant a conservatoris, als teatres, que tenen pares amb interessos culturals, etc.— però potser hi ha altra gent que no ha crescut amb aquesta cultura i que és la gent que hem d'intentar, part dels gestors culturals, d'arribar-hi. I és potser és la part més difícil, no?

ROBERTO: És que és complicat arribar-hi. Però al final una de les coses de les quals hem de partir és que persona no participa si no hi ha una motivació. Una motivació és que et fem descomptes, que intentem reduir els preus. Perquè és una motivació per convertir-ho molt més accessible. Però hi ha unes altres motivacions: el que vaig a veure a mi m'interpel·la? Em connecta amb alguna cosa? Ho vull anar a veure? Si he de fer una tria d'un consum cultural, triaré una cosa que em motiva, que m'agrada, que gaudeixo.

Perquè les persones joves consumeixen cultura, i consumeixen cultura diàriament. Però depèn de quin tipus de cultura, amb un objectiu... I aquí ens referim a aquest objectiu que té més a veure amb el fet més educatiu, amb peces que eduquen, i que donen una visió diferent, i que no són tan fàcils de passar, que tenen aquest punt d'aprenentatge. Llavors, bé, la nostra responsabilitat és aquesta: fer la cultura accessible però també partir des de la motivació. I hem d'aconseguir aquest equilibri, que no és fàcil. Ja ho sabeu de sobres...

LAURA: Sí, i la qüestió també és on estem considerant que no participen. O sigui, si la pregunta és si els joves estan participant a la nostra programació cultural, o bé si ells estan fent cultura. Una mica el que deia el Roberto. Perquè ells fan cultura. A Terrassa, per posar un exemple, me'n recordo que hi va haver una època que cada cap de setmana, divendres i dissabte, s'ajuntaven com 200 i 300 joves fent batalles de *gallos*. Amb altaveus portàtils, al Parc Paradís, un parc molt gran, i es posaven allà hores i hores fent batalles de *gallos*. Això és cultura? Això és cultura que ha d'estar en un teatre, en una sala de concerts...? Ha d'estar al parc? On la situem? Perquè potser a ells ja els va bé fer-la així, i en el moment que la portes a un lloc que es considera un espai cultural deixen d'anar-hi. Però ells estan fent cultura, i produint-la, no només estan assistint-hi, sinó que l'estan produint. Llavors, on posem la frontera d'*això és cultura* i *això no és cultura*? I en la línia que deia el Roberto, com se senten protagonistes, al final jo penso que també és un element central, que se sentin protagonistes del que està passant. A Terrassa també, escombraré cap a casa perquè vinc de Terrassa i és així, la Marta Galán, que és una directora de teatre, va impulsar un projecte amb un grup de joves que feia una adaptació de Romeu i Julieta amb uns nois que rapejaven, i en va fer una adaptació que vinculava les batalles de *gallos* amb l'esgrima... Bé, va ser una bogeria. Clar, aquell dia el Teatre Alegria estava ple de joves. Estava ple. Joves que segurament van venir aquell dia i que no van tornar a trepitjar el teatre. Però aquell dia estava ple i feia molt goig, hi havia molt de rebombori i era molt interessant el que deies tu de diferents perfils. Venien joves de perfils molt diferents. No el típic jove que a la seva família hi ha un capital cultural, un capital simbòlic molt determinat, sinó que venien joves amb perfils molt diferents. És buscar aquest equilibri entre difondre i apropar pràctiques artístiques, o cultura, d'excel·lència, professionalitzada, etc., però alhora trobar l'equilibri amb aquestes pràctiques més *amateurs*, més poc professionals, que potser no són tan perfectes, però intentar trobar aquest equilibri perquè aquestes dues línies puguin conviure.

CRISTINA: O sigui, que una proposta cultural sigui autogestionada pels joves fa també que tinguin més ganes d'anar-hi, perquè s'hi senten més representats, perquè qui ho organitza és jove i s'hi poden sentir identificats.

EVA: Per mi és una cosa com superclau. És imprescindible. Ara, des de l'experiència del festival Z és la gran aposta que fem. Que difícil apel·lar els joves si els joves no hi són. Volem convidar els joves a participar de la nostra cultura... Bé, deixem que aquesta cultura es transformi realment, que es modifiqui amb l'assumpció de rols de responsabilitat, que aquesta mirada jove faci trontollar el que creiem que és o no és la cultura... que aquests joves que es troben en el parc estan, efectivament, gaudint de moltes de les coses que la cultura ens aporta. Un espai de socialització, d'aprenentatge, un mètode d'expressió dels nostres pensaments... És evident que estan fent cultura, no?

I des del festival, sí que l'aposta que fem per intentar resoldre el gran repte i el gran enigma de com ho fem perquè els joves participin com a consumidors de la vida cultural consisteix també a donar espais a artistes que també són joves. Si la nostra premissa és: si poses joves a dalt de l'escenari, propostes liderades per gent jove... que aquest és un altre debat: per a nosaltres és important, valorem molt, que el lideratge sigui jove. Hi ha propostes que poden ser molt interessants però si el director de no sé quants anys diu que farà una peça parlant de l'adolescència però la mirada és clarament la seva i els joves només segueixen les seves indicacions... la peça pot ser molt interessant, però la mirada jove no estarà travessant tot aquest producte. Llavors, jo sí que crec que si poses la mirada jove en els espais d'exhibició és molt més fàcil almenys que el que s'ensenya interressi a una platea jove. Que no vol dir que els productes creats per joves només s'adrecin a joves. Crec que cada jove crearà per al seu públic, segons el que vulgui fer, i hi haurà propostes que puguin interessar tothom. Però sí que crec que és més fàcil que el públic jove se senti apel·lat. Esperem. És l'aposta.

NIL: Sí, jo només volia afegir que fa uns anys vaig fer una feina, per a un projecte europeu, que era com aquests joves s'organitzen com a productors culturals, i vam fer un repàs de diverses experiències. I sortia justament l'element de la motivació, del lideratge... Hi sortia també molt l'element de vincle, que puguin estar en relació amb altres joves... Perquè al final aquest aspecte de la socialització és important i hi apareixia com a principal. Després a mi m'agrada l'aspecte de l'originalitat. Per exemple, hi sortia un projecte d'una professora de secundària que és programa que ella va idear, com el programa de *Cites*, doncs ella bàsicament va fer tots uns menús de llibres agrupats. Per exemple, el menú asiàtic, el menú hipercalòric... aleshores tu triaves el llibre del menú corresponent i alhora, també, al final, es feia una trobada amb tots els joves que, en aquest cas havien triat, per exemple, el llibre hipercalòric. I per tant hi havia aquest al·licient de la trobada i d'aquest aspecte original, que al final també trobo que en el sector cultural hem de tenir aquest punt original perquè sinó les coses són molt complicades. Em ve al cap un altre projecte de l'Atletic, de la seva fundació, en el que ells fan un programa que es diu *Letras y fútbol*, amb els futbolistes, per promoure l'hàbit lector. D'acord, és singular, però ens està ajudant. Nosaltres, a la Riborquesta, ens trobem molt sovint els nanos no ens venent perquè hi ha el futbol, o hi ha el bàsquet, però també és important que participem de les activitats culturals. I això crec que és un repte que tenim: com ens mirem aquestes coses des d'un prisma general i ens donem un cop de mà, en especial amb aquells que tenen un privilegi, que ho tenen millor que nosaltres.

LAURA: El Nil comentava coses i em venien al cap també exemples. Amb el tema de la lectura hi havia una gent que per fomentar-la, en contextos educatius, el que feia era fer llegir un llibre, agafar els personatges del llibre —per ex., *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda— i que cada tingués una xarxa social. I es tractava a representar com el personatge interactuaria a cada xarxa social. En primer lloc, quina xarxa social tindria cadascú: doncs l'empresari a LinkedIn, l'altre a Facebook... Bé, doncs llavors el projecte diguéssim era que els personatges interactuessin en aquesta xarxa social. Era una manera de fer més amable la lectura, d'acostar-la. I respecte a la paraula *vincle*, que m'ha agradat molt que la traguessis, perquè en polítiques de joventut sempre estem parlant de com establim vincle amb la persona jove perquè tots aquests processos que

comentàvem abans, doncs a tu, com a professional, et puguin prendre com a referent, per si tenen dubtes o el que sigui, que puguin recórrer a tu. I per mi és com bastant bàsic i també, transportant-ho a la cultura, o amb les polítiques culturals, penso que això és molt bàsic i que de vegades s'oblida una mica. De dir jo soc un tècnic de cultura, faig la meva programació i ja, en general, no específicament de joventut, potser aquesta programació no s'omple de joves però és que s'està omplint d'un cert perfil d'adults. Que no tinc res en contra dels tècnics de cultura, eh [riu]. Però la pregunta que feies: vinculació entre polítiques culturals i polítiques de joventut ha de servir per això. És a dir, com acostem la cultura, o com acostem les pràctiques artístiques, a tots els perfils de persones.

EVA: M'interessa això que dius. I crec que aquí hi ha un altre repte. Jo crec que encara soc jove, en tinc 28 ara [riu]. Però he entès fa molt poc que les institucions són aquí per servir-nos. Però he trigat molt a atrevir-me a tocar aquesta porta, i per sort hi ha gent fantàstica treballant a les institucions, no tota, però n'hi ha molta... És veritat, amb qui realment respon, que tenen un servei públic i part de la seva feina és atendre i resoldre, i apropar el que estan fent amb la població, amb tothom. Però ja et dic, a punt d'arribar als trenta ara començo a entendre-ho. Perquè encara hi ha molta barrera, de certa cosa com que la institució és un misteri, no és accessible, no és ningú... i quan entens que la institució són persones que treballen, i que a més a més treballen perquè tu puguis gaudir de la vida cultural o del que sigui crec que canvien moltes coses. Però com fem aquest primer pas crec que és un repte.

ROBERTO: Una cosa que passa molt als tècnics de joventut és que no se'ls identifica com a part de la institució. Fan coses tant del dia a dia, amb tacte, parlen d'una manera molt horitzontal, i de vegades es troben, quan els joves que comencen a parlar i els diuen «clar, perquè l'Ajuntament...», com si els tècnics no en formessin part. Vull dir que de vegades aquesta forma pròxima de parlar provoca que ells personalitzin i es pensin que la institució no és això.

EVA: Ja, però bé això és una cosa bona, que passi, no? Que et vegin a tu i et tinguin aquesta confiança.

ROBERTO: Sí, sí. L'altre dia parlaven del túnel del terror que estan fent. Els coneixes a tots, 70 persones, de nom i cognom, i... És molt bèstia.

CRISTINA: M'encanta perquè tenim aquí un guió tot fet, i tal... Però [riu]. Però no, no, és fantàstic! Perquè al final una cosa ens porta a l'altra. Torno una mica enrere, perquè tu, Nil, has introduït la paraula *original*. Clar, des del punt de vista dels gestors heu dit que considereu que és important incorporar programació feta i creada pels joves, però no sé fins a quin punt pot ser molt arriscat. On es troba el punt...? Com s'ha de gestionar perquè clar, les programacions, i més d'institucions grans han de tenir uns ets i uts i no s'hi pot programar qualsevol cosa.

LAURA: Jo crec que l'important és que hi hagi un relat, que hi hagi una explicació al darrere de la proposta que tu facis. Un discurs que estigui ben presentat, i emmarcat en una lògica que el circuit cultural ho entengui. No sé si m'explico. És a dir, ha de tenir una

validació: una validació per part del circuit cultural i s'ha d'explicar ben explicat. Jo crec que és tan senzill com això. Si tu expliques bé que aquesta proposta té aquest context i està ben explicada tu gaudiràs d'aquella proposta en aquell context. I la podràs gaudir totalment. Llavors si tu vols una cosa més excel·lent, més professional, sabràs on has d'anar. Però si està ben explicat i està ben contextualitzat en el circuit cultural... Jo crec que és molt important, això: que estigui legitimat pel circuit cultural.

NIL: Me'n recordo d'un dels temes de la guia, que era un equipament de Manchester, que tenia la seva programació de joves igual que les produccions dels adults. Això em feia pensar que, sovint, quan fas canvis, no sé si hi esteu d'acord, però trobo que al final, per ex., en el cas de *La gata perduda*, que era una producció comunitària amb joves, adults i també infants, sí que va suposar un debat de... d'acord, això forma part de la producció del teatre, però alhora, quantes persones podem assumir? Una? Dues? I alhora els debats que suscita. Perquè en aquest cas tu tenies una producció que volia ser excel·lent, però alhora tenies un perfil de participants molt diferent del d'un cantant professional d'òpera. Jo crec que això genera tota una sèrie de tensions que no sé, en el cas dels joves, com les resolieu quan us hi trobeu. Perquè també tenim poca trajectòria i experiència, en tot això.

EVA: Són *temazos*. No sé, jo pensava que la pregunta a fer esment a quantes propostes podem englobar fetes per gent jove. Tu els has dit que el Z... però clar, gent jove que són professionals de les arts escèniques. Vull dir que és un perfil de jove concret, que ja s'han format en això i que tenen unes eines artístiques X, que segur que tenen un interès cultural i que volen anar cap aquí. Però ella també em feia pensar en si cal que la presència jove es tradueixi només en aquest aspecte de la programació. Potser cal que la programació també la pugui pensar la gent jove, o que hi hagi gent jove pensant en com es construeixen aquestes programacions, no? I alhora ser conscients que donar rols de responsabilitat, i deixar que les coses es transformin, no ha d'anar deslligat de la possibilitat d'aprendre les unes de les altres, i de la formació d'aquests i aquestes joves que agafaran aquests rols de responsabilitat. Que crec que és molt important, també. Fer-nos les preguntes però aprendre també a fer les preguntes amb aquests joves. Potser necessitem aprendre quines són les preguntes que ens fem quan fem una programació. Com volem que surtin els espectadors quan surten de la nostra programació? Quins són les ideologies que posem en aquesta programació? I aquestes preguntes les hem de poder respondre, però potser hem d'explicar també als joves que se les poden fer. No ho sé, no t'he contestat gens perquè estava com molt capficada amb això, però després ja hi tornaré.

ROBERTO: Com que a mi me l'has deixada botant, t'agafo el relleu. Aquí hi ha un tema que és bastant clau. Nosaltres, com a diputació, no gestionem equipaments i no fem programació, però nosaltres impulsem. A tots aquests tècnics de joventut nosaltres podem dir-los: ei, escolteu, aquesta és la línia (la veu s'ha d'escoltar, hem d'intentar donar noves experiències, etc.). En aquest sentit, aquestes línies són importants, perquè ja estan marcant unes directrius. Al final la Generalitat, que s'encarrega de la legislació, o nosaltres com a diputació, orientem. Per què no poses els joves en primera persona? Per què no poses els joves al centre? Per què no parlem des de la participació activa i no des de l'adultcentrisme? Perquè sabem que això enriqueix, les persones i la societat.

Mireu, us volia posar un exemple d'un lloc on van fer un curt, a Masquefa, un poble de l'Anoia. Volien fer un curtmetratge, hi havia un jove que, acabat d'estudiar, tenia aquest projecte... què va passar, que va involucrar tot el poble. Una iniciativa de joves va incloure tot el poble. Aquestes són les accions transformadores. I això és el que busquem.

CRISTINA: I el tema de veure's en projectes culturals intergeneracionals al final ens enriqueix a tots, no? No sé com és aquesta experiència a la Riborquesta.

NIL: Sí, nosaltres hem tingut molt aquest debat perquè en el cas de la Riborquesta tenim gent des dels 4 fins als 86 anys. És veritat que nosaltres som un projecte que va néixer, sobretot, per assegurar l'accés als instruments que associem més en l'espectre clàssic — el violí, la viola, la flauta, el clarinet o el violoncel—, i sovint comparem el perfil d'alumnes que tenim amb el del barri on som, en aquest cas de Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera. Per veure si realment tenim la barreja... aleshores, amb els joves el que ens passa és que ens és difícil que a les activitats que fem en centres educatius, sobretot als instituts, vinguin també a la tarda. I és una qüestió que no l'hem resolta encara. Per exemple, vam fer un canvi d'estratègia que era: d'acord, la proposta és intergeneracional, i l'activitat de la tarda gira al voltant de l'orquestra, però potser sí que hem de fer una orquestra per a joves. I vam fer l'orquestra per a joves, això fa un any i mig, i ha funcionat molt bé. Al final, això que dèiem del vincle, de la motivació... al final ells tenen un espai que se senten més seu i sí, ha funcionat molt bé. També hem fet propostes de quan fem la tria del repertori que puguin dir ells temes que creuen que podríem treballar, i llavors com a equip els escoltem i veiem com podem adequar-los. Perquè al final tampoc no és un repte fàcil. Perquè al final tots els materials s'han d'adequar per a tots els nivells, i no és fàcil. Però ens falta una mica encara de, després de l'activitat que fem a l'institut com venen a la tarda. I ens passa, amb el tema interessos, en el cas de la música, que l'interès d'una banda de rock amb el d'una orquestra, també hi ha un desavantatge aquí. Què ens passa? També és interessant que almenys puguis tenir l'experiència d'haver tocat un instrument, almenys per gaudir-lo. I sovint busquem les expectatives de com fer-ho. Perquè l'activitat de la banda de rock, que sí que fem a l'institut, està plena. Fa dos anys no estava plena. Vam haver de picar-hi pedra. En canvi, d'aquests joves només dos venen a l'activitat amb l'orquestra en un altre espai. Llavors, clar, justament dimarts, que també ens vam trobar amb administracions vam pensar que el que podem fer és una mini orquestra de cambra als instituts i veure si funciona a nivell de gent. No tinc massa la resposta, perquè són preguntes que ens anem fent perquè també ens costa, en aquest aspecte.

CRISTINA: També en aquest cas, i t'ho dic com a rata de conservatori, entra la percepció que té la gent dels diferents tipus de cultura. És a dir, la percepció que té un jove d'institut sobre una banda de rock és superguai, superxulo, tal, i en canvi la percepció que té d'una orquestra simfònica i de la música simfònica és que és per a elits, o per a gent gran, o que és avorrida. I són herències culturals que també costen moltíssim de canviar, no? I és una cosa que anem parlant durant molta estona, no? Que en funció del tipus de cultura de què estem parlant hi ha una percepció que és més o menys *guai* pels joves. Això, en aquest cas, també, pot influir molt.

NIL: I de fet em fas pensar en el cas de l'òpera comunitària, que es volia arribar a la població del barri del Raval. Aleshores, una primera conclusió és que es va arribar a gent que participava en activitats del barri del Raval però que no necessàriament vivia al barri del Raval. Una altra de les conclusions és que a la població més vulnerable... tot i que el Raval és un barri de renda baixa, s'arribava a la població que ho tenia millor. Aleshores, clar, la conclusió principal és que o tu prens mesures molt concretes per a la població més vulnerable o no aconseguiràs que hi participin. I en el cas de l'òpera encara més, per tot aquest imaginari. I que les barreres són múltiples. Jo crec que ara som en un moment que els equipaments s'ho estan qüestionant. Perquè ara tenen objectius socials que abans no tenien. Per això veiem aquest canvi al Liceu, també el veiem a L'Auditori, i en molts equipaments, i jo crec que això anirà passant cada vegada més. I sigui pel motiu que sigui, crec que és bo perquè ens fa qüestionar de quina manera assegurem l'accés de tothom i com ho podem fer millor.

CRISTINA: I perdoneu perquè vaig a obrir *supertemazo máximo*. Perquè crec que val la pena que hi dediquem uns minuts. És l'impacte de les xarxes socials en aquesta nova manera d'arribar als joves i que al final els joves ens informem a través de l'Instagram, TikTok *a fondo*, i això també influeix en com es consumeix i en com es fa la cultura.

LAURA: Jo aquí tinc més preguntes que respostes [*riu*]. Moltíssimes més. Però em sembla superinteressant entendre... és a dir, és que em sembla brillant depèn de quins vídeos que corren per internet i que els ha fet gent jove. I em sembla brutal. Diem que els joves no produeixen cultura i estan corrent uns vídeos... és cultura o no és cultura? I penso que s'ha de posar en valor tota aquesta feina que fan, i tota aquesta... no sé com dir-ho, valentia. La valentia. Aquest empoderament de dir no, no, jo vaig a explicar X, i em gravo, edito, o edito vídeos d'altres... o el que sigui. Em sembla una barbaritat. Ara, com funcionen les xarxes? Com acostar...?

CRISTINA: L'algoritme famós.

LAURA: Això. Com acostar les activitats que vols que consumeixin els joves, que vols que els arribin i que es donin a conèixer, aquí ja sí que... no? Però és evident que les xarxes estan permetent tota una producció cultural. És el mateix que comentava de les batalles de *gallos*, que això no ho he dit: molt probablement el contingut que es dona no és políticament correcte, no és el que sota els criteris de... però són continguts culturals.

NIL: A mi em genera moltes preguntes. Perquè al final penso que l'impacte que tenen les xarxes socials ja l'estem veient. I més a nivell personal, no sé fins a quin punt hi estic a favor. Però crec que tot té el seu sentit i segons les circumstàncies també ajuden. En molts dels programes d'aquesta guia servien com a mitjà per poder difondre l'activitat que fèiem, per poder tenir participants joves... per tant crec que té el seu sentit. Una vegada vam fer una feina amb joves migrants, sols, amb les biblioteques de la Generalitat, en un programa d'acollida que a través de la creació d'un videoclip feien una sèrie de tallers i desenvolupaven un videoclip. En aquest cas es va fer una avaluació molt positiva, per part seva, d'aquest taller. Però també penso que tenint en compte aquesta alienació en la que ens trobem avui dia, amb l'espai virtual, crec que també fa falta la

part presencial. Jo soc bastant analògic, però és que crec que ens fa falta. Segons cada context podem aplicar una estratègia o una altra, però sent prudent, potser diria.

EVA: Al final les xarxes són una eina més i dependrà de com les utilitzis. Crec que no les hem de demonitzar, són una eina superútil per segons quines coses. Jo veig a gent més jove que queden per ballar, per gravar-se a TikTok... i em sembla bonic, no? I alhora són un mitjà per estar connectades i poder participar d'esdeveniments o propostes culturals que estan passant molt lluny, o a una altra banda, o de connectar-nos amb persones afins a nosaltres, de trobar les nostres comunitats que potser no trobem en el lloc on hem nascut o on vivim. I em semblen una eina molt útil. Més enllà dels riscos: això que has dit dels concerts més curts... Ostres, és que m'ha petat el cap. Estem perdent la capacitat de concentrar-nos.

CRISTINA: Ara un vídeo d'un minut és llarg.

EVA: Sí, és que jo no l'acabo. I això és un risc, és evident, si no podem concentrar-nos amb les coses no podem construir pensaments gaire complexos. Però bé, sí, que les xarxes depenen de l'ús, no, suposo?

ROBERTO: Per mi és una qüestió de llenguatge. És un llenguatge, una forma de mirar, una forma de fer, una forma d'exposar-se, però hi ha una qüestió que és la visió crítica. Discernir és ràpid. M'assec al sofà. Poso la tele i començo: TikTok cap amunt, TikTok cap avall... llavors, és una altra manera de comunicar i d'enganxar. Però sí que és responsabilitat nostra treballar la visió crítica. És a dir, això que estic veient m'està interpel·lant? Per què? De quina manera? Però de vegades aquestes reflexions ens toquen a nosaltres, als grans. Al final, tots anem una mica cap aquí, és la vida, és un llenguatge. I realment és molt útil, no? Ara tots ens els temps morts diem vinga, trec el mòbil, a veure què ha passat.

EVA: I com a mitjà d'informar-nos és superútil. Si vull anar a algun esdeveniment aquest cap de setmana ho buscaré a Instagram, segurament. En aquest sentit és útil.

CRISTINA: I per als propis gestors culturals.

LAURA: Sí, sí. Anem tard, com sempre amb tot, però sí, sí. I lligat amb el que deia el Roberto, estem parlant tota l'estona de difusió cultural i producció cultural, però hi ha una altra pota que és la formació. I que té molt a veure amb el que comentava el Roberto: per tenir aquest esperit crític, o per entendre com funciona la lògica audiovisual i tot plegat, també hem de fer formació artística o cultural en relació a aquests elements que estan sorgint... l'aspecte audiovisual, fotogràfic, tecnològic, etc. Hi ha una necessitat molt gran de tenir formació sobre això.

CRISTINA: Al final créixer de la mà dels coneixements musicals, de les arts escèniques, suposo que porta els joves a valorar més les coses i a tenir més ganes de participar, i de voler assumir rols de lideratge, i de produir coses. Per exemple, en el cas del Festival Z no sé com et va sorgir aquest lideratge.

LAURA: Doncs penso que va ser molt fruit d'un bon tàndem entre un equipament de formació d'arts escèniques amb la meua escola de secundària del poble. Vull dir que de vegades fas coses i passen coses. I és molt important no deixar-les de fer. Fèiem unes jornades, a tercer de primària, que eren descobreix el teatre un dia. I a mi allò em va canviar la vida. Tenim reptes molt grans, molta feina a fer, i tenim nous riscos i de vegades és fàcil caure en el pessimisme, però després hi penses i hi ha moltes experiències transformadores.

CRISTINA: La participació cultural, al final, pot influir molt també, des de petits, no? Tu, Nil, que treballes amb canalla, ho veuràs, influeix en la construcció de les identitats de cadascú, no?

NIL: Sí, jo trobo precisament que el vincle cultura i educació sempre és beneficiari per a tots dos. Llavors trobo que és un bon canal on començar a treballar. Crec que a partir d'aquí després hi poden sortir moltes altres coses, com portar-ho al terreny extraescolar. Però jo crec que ha ajudat molt i permeten que al final ens permet veure'ns a nosaltres d'una altra manera. És a dir, si tu tens el funcionament d'una aula habitual, amb metodologia d'escola o institut, i de sobte t'aterren uns artistes, o una institució cultural que té una altra manera de fer, això trobo que és molt sa, tant per a l'escola com des de la perspectiva cultural. I en això tenim moltes experiències. Crec que n'hi ha moltes a nivell de creació i educació artístiques; algunes se centren més en la part de creació, d'altres que tenen un producte final que s'ha de preparar, etc. Totes són legítimes i complementàries, totes valen la pena segons el moment i el context.

LAURA: En relació a això, una pràctica que des de Terrassa, entre Educació, Cultura i Joventut, vam impulsar un projecte que es deia Terra Oasi, que justament plantejava aquesta premissa de portar un artista a un centre educatiu que facilités desenvolupar un procés artístic amb el grup, amb la classe que li tocava, i llavors es feia una presentació final, amb els 400-500 xavals que hi havien participat, a la sala Moncunill. I es posava en valor tot el procés. I va ser molt interessant. Està, crec que encara deu estar, per internet, en un Wordpress: Terra Oasi. Les cinc edicions que vam fer, per si voleu xafardejar. I em sembla molt interessant la idea d'entendre el centre educatiu com un equipament cultural. Hi han de passar coses culturals, perquè hi hagi aquest aprenentatge, aquesta inèrcia ja de dir... això és una cosa que ja va amb mi.

EVA: I com és d'important també que l'escola o l'institut també surti a conèixer propostes culturals, altres agents, altres espais. Que és el moment en què tenim una representació més diversa de la societat. I potser si hi ha joves que tenen el discurs que la cultura no els interessa... quina responsabilitat tan gran, la dels educadors, d'ensenyar com la diversitat de cultura, entendre que la cultura poden ser moltes coses... És que potser no has vist que hi ha tantes possibilitats: segur que alguna t'agrada, segur que alguna cosa t'interessa. Llavors l'escola pot ser el lloc des d'on descobrir-les. Que sigui com aquesta figura de mediació.

ROBERTO: És un tema important, el de descentralitzar el tema dels equipaments. L'equipament cultural clàssic on es fa la cultura... no, no, la cultura es fa en altres equipaments. O donar les oportunitats perquè es pugui fer. No només centrar-ho en un

lloc. Que puguin estendre's a d'altres zones. A Vitoria, en menys de 5 minuts pots arribar a un equipament. I la visió d'aquests equipaments és que són una pota de cultura. Però al final amb aquest punt que la cultura sempre estigui a prop i tu sempre tinguis un recurs. Perquè si no trobem els recursos... Si jo vull fer un vídeo però no tinc un mòbil, com ho fem? De vegades ens toca a nosaltres buscar aquests recursos i acostar-los. I dir ei, escolteu, hi ha tot això. Perquè de vegades l'administració ho posa difícil: qualsevol tràmit que volem fer és complicat... i si controles una mica encara veus el camí. Però si a més a més no estàs acostumat al llenguatge administratiu, al final necessitem aquestes persones, i aquests referents, que ens puguin acostar. *Temazo, el papeleo [riuen]*.

NIL: Això trobo que és una sort, perquè en molts anys ha canviat molt ràpidament. Jo me'n recordo quan era petit que a l'escola no teníem tants projectes com ara. Trobo que és una sort. També de vegades crec que és un repte. Perquè les lògiques dels dos sectors són molt diferents, i sovint hi ha molta tensió. I també és normal... I crec que al final, tornant al tema de la mediació, justament fa falta. Perquè són dos mons que a priori són molt diferents. I tu pots anar amb tota la bona voluntat de començar un projecte creatiu, però, és clar, el projecte educatiu, que tot està molt estructurat, que ha de tenir un perquè, que s'ha de poder avaluar... que ho puc entendre. I està bé que en siguem conscients perquè suposa un repte quan comences qualsevol projecte en un institut o una escola.

LAURA: Trencant una llança a favor dels centres educatius diré que la complexitat que tenen actualment és bastant considerable. I els estem demanant moltes coses. Professorat, ara temes d'interseccionalitat, ara temes de relacions afectives, ara... Però sí que és veritat eh, que estic absolutament d'acord amb tu.

EVA: La feina potser és de les dues bandes. És entendre com ritmes diferents, maneres de fer diferents, es poden posar en comú perquè serveixin d'alguna cosa. Nosaltres amb el festival Z no en sabíem, i vam anar a treballar amb 2n de BAT, i potser no és el moment. Per moltes ganes que tinguin, l'alumnat i el professorat van desbordats, perquè tot el seu temps i totes les seves energies, van destinades a la selectivitat, al treball de recerca... O sigui, nosaltres també hem de replantejar com fem aquest projecte, perquè al final no sé si estem fent un favor o estem molestant, de cop. Ho hem de pensar entre totes.

LAURA: Jo anava a explicar una experiència per si serveix. Ara no sé com estan, jo els vaig conèixer fa temps: l'Institut Moisès Broggi, que en un determinat moment hi va haver un conflicte molt gran a l'institut i va començar a marxar l'alumnat. I l'equip pedagògic, del professorat, van dir què fem: tanquem l'institut o ens reinventem. I van fer l'aposta de reinventar-se agafant les arts. Feien, per exemple, que durant el curs es desenvolupés un curtmetratge. A la classe de matemàtiques es preparava no sé què, a la de literatura se'n faran els guions... Cadascuna de les classes anava treballant per fer aquest projecte global artístic. No sé com estan ara, suposo que continuen. I és una manera de vehicular tot el que és la lògica educativa amb la lògica cultural. I vinculat amb això, escombrant de nou cap a casa, un altre exemple d'això. Per transmetre idees a possibles tècnics, o persones que estan treballant a l'administració: la importància del treball transversal. Aquesta idea tan important de què sortim de la nostra casella. A Joventut, per sort o per

desgràcia, com que els joves ho fan tot, els joves s'eduquen, els joves volen habitatge, els joves volen cultura... hem d'anar picant a les portes a tothom i tenim molt aquesta manera de fer. I de vegades, clar, hi ha serveis que són més flexibles, o més avesats a obrir-se, però bé, cada vegada més, i més amb aquesta realitat que tenim que és tan complexa i polièdrica, és més necessari aquest treball transversal. Cal pensar en estructures noves que permetin aquesta lògica. Perquè al final, en el que caiem és en moltes reunions. I vinga a fer reunions amb tothom. Però al final potser és que jo he d'estar partida i una part ser joventut i una altra un projecte transversal. Però vaja, que s'haurien de buscar les maneres que permetin el treball transversal.

CRISTINA: Jo crec que la paraula *transversal* és la paraula més repetida per tots els tècnics d'ajuntaments. Paraula preferidíssima.

ROBERTO: I tant, ens encanta. Però al final el que passa, i pensant en Joventut, és que pensem en les persones joves, i pensem en la diversitat de les persones joves. I de fet, de vegades, quan estem al territori, pensem en persones amb noms i cognoms i amb realitats. Llavors, aquesta personalització de vegades el que ens fa també és entrar de ple i buscar tots els recursos al voltant. I hi ha una intersecció que arriba a educació, arriba a sanitat, a la cultura... arriben diferents coses, i Joventut sol tenir aquesta visió. Té aquesta visió d'ocell i universal. Per això sempre anem a colzes. Parlem amb la gent de Cultura, i les festes majors... i som allà, buscant aliances. Perquè al final el focus que reclamem és que vosaltres, els joves, sigueu al centre i us empodereu.

LAURA: És un paper de comercial, pràcticament.

CRISTINA: M'agrada molt perquè a poc a poc i de manera molt fluïda hem anat tractant tot el que teníem previst i tots els temes que teníem ganes de parlar, afrontar i debatre. Sí que és veritat que abans d'acabar, hi ha dues coses que vull que fem. Per una banda, sí que hem anat posant molts exemples de bones pràctiques i tal, però sí que m'agradaria que cadascú comentés un espai cultural que consideri de referència, sigui físic o virtual, on consideri que els joves poden tenir una experiència cultural de manera continuada. Sigui com a creació o com a participació. Crec que el que podem fer és que cadascú digui el que consideri. Espai, projecte, equipament... No s'hi val a dir els propis [*riuen*].

ROBERTO: Jo parlaré d'un equipament, La Nau, a Vilafranca del Penedès. De fet, entre el públic, el noi de groc és el tècnic de Joventut, el Rubén, i tenen un projecte d'un equipament brutal. Un equipament que va sorgir des d'una participació absoluta de les persones joves, que es va crear i que tota la programació cultural que es genera allà es genera de manera participativa. I aquesta visió és impressionant. A banda que és un equipament superxulo, bastant nou... És un equipament molt referent. Per la forma de fer i per com és físicament. Molt recomanable d'anar-lo a visitar.

EVA: A mi m'agradaria posar en valor els espais autogestionats que surten dels barris i els pobles. Com podria ser l'Obrera, un antic concessionari abandonat i allò es va omplir de vida a través d'una ocupació, i es va convertir en un centre de referència cultural per a tot el barri... I que fa molt poc han desallotjat i han enderrocat. El mateix que sembla que volen que passi amb l'Antiga Massana. Tots aquests espais que crec que transformen

els barris i on la gent jove està implicada però a més es troba amb intergeneracionalitat, interseccionalitat... són llocs que hem de poder protegir.

NIL: Jo tampoc no en diré un de sol, perquè pensava que... en els processos comunitaris. Al final, pensava de Barcelona i hagués parlat de Xamfrà, una entitat que porta més anys treballant al barri del Raval que no la Riborquestra. Però al final pensava en la Covid-19, no es van poder fer classes de seguida, perquè clar, al final les entitats petites tenen menys passes, tenen menys burocràcia, i permet que tot sigui més àgil. Jo crec que la gràcia d'aquests espais és que la rapidesa, el marge d'acció, és molt més ràpid. També que és molt proper, moltes vegades funciona pel boca-orella: el veí que et diu vine a tocar que... Són processos molt sans, que recorden els caus, que generen dinàmiques molt sanes de participació cultural, i que donen una mica de teixit social. També en el que deia, una gran ciutat... és molt sa, en el context en el que som. Sovint l'equipament que és més petit, també la gent se'l sent més proper, i trobo que això m'agrada.

LAURA: Jo no me sé decidir, en tinc tres. N'hi ha dos de culturals que estan impulsant des de Cultura de l'Ajuntament de Terrassa. Un es diu Virals, que va venir d'una proposta en una convocatòria d'ajuts. És una proposta que porten una gestora cultural i una filòsofa, que treballen amb un grup de joves i fan diferents accions parlant de diferents temes... o impulsant diferents accions artístiques, i és superinteressant. Va venir d'aquesta beca d'un any i ha anat continuant, i són molt potents i fan coses molt xules. També tenen una web, per si els voleu tafanejar. Una altra, és una proposta els *stalkers*, en què es formen a joves perquè siguin comissaris i impulsin programacions culturals. I l'última, volia posar sobre la taula la paraula *tramar*. Els tècnics hem de ser flexibles amb el que està passant, tenir l'antena posada, escoltar, dialogar i tramar. Va, com ho podem fer. Anem a arromangar-nos, anem a buscar solucions per fer que passin coses. I una de les coses que vam fer es deia La descomunal, i sorgia del fet que molta gent deia «he acabat fotografia i no sé què fer». I vam dir: necessitem punts de trobada, que la gent es conegui. I La Descomunal consistia en què proposàvem a una entitat, o a un col·lectiu, o a un artista en concret, que muntés un esdeveniment. El que volgués. La idea era que es pogués conèixer la gent que estava fent coses a Terrassa. Sí que és veritat que quan tires aquestes guspines s'encenen si a la ciutat estan passant coses. Vull dir que tampoc tens la vareta màgica. I, arran d'això, i d'altres coses que van passar, es va crear un espai de creació autogestionat de joves que es diu El corralito, i són artistes joves que han creat aquest projecte... i bé, amb tots els encerts i les seves penúries, però tenen un equipament i l'estan gestionant ells.

CRISTINA: I ara sí, per acabar aquesta primera part —ens queden 5 minuts— el que vull fer, al més pur estil de debat electoral, és demanar-vos el minut d'or. Amb la intenció que cadascú expliqui quina seria la seva fita desitjable, encara que sigui una utopia. Quin seria el vostre màxim objectiu de tot aquest àmbit, de joves, cultura... O en el cas del Pla Estratègic de Cultura que està treballant l'Ajuntament de Tarragona, què creieu que s'hauria d'incorporar tan sí com no. Molt breument, una fita.

EVA: Tiro, que m'ha inspirat ella: que les institucions es relacionin des d'aquesta escolta i des d'aquesta observa del que ja està passant. Deixem de fer per fer, produir, organitzar... i primer veiem i donem suport a les coses que ja passen, i no posem traves,

posem facilitats i ja està. Que de vegades repliquem projectes i en fem 50... però si això ja estava passant i estava anant bé.

NIL: Jo m'hi afegeixo i diria que en qualsevol proposta ens posem les ulleres de la desigualtat. I que tinguem present que la proposta no pot ser igual per a tothom. Llavors, per a què tothom hi pugui participar les propostes han de ser desiguals; joves participant equitativament.

LAURA: Hi ha una altra paraula que em sortia avui i era *mullar-se*. La idea aquesta que perquè passi això el que hem de fer és sortir al carrer. Que sortim dels despatxos a veure què passa, a contactar amb el que està passant al carrer, i, especialment, amb els joves. *Carrer* entès en tots els aspectes, eh: places, bancs, barberies, bars, equipaments cívics, centres educatius... sortir i treballar aquest vincle i treballar a partir de l'acompanyament.

ROBERTO: Molt bé, molt bé. Jo hi afegiria encara una cosa. Des d'aquest espai quotidià on les persones són, jo també diria que hem de treballar amb les persones, des de les persones i pensant en les persones. Perquè sinó, al final, acabem fent coses que no impacten, que poden ser bones idees però que les hem d'aterrar, colze a colze.

CRISTINA: Bé, doncs, comencem aquesta segona part de la taula rodona. Ara, moment de torn obert. Sou lliures de preguntar el que vulgueu, a veure fins a on arribem, i no sé si algú s'anima a començar.

PÚBLIC: Soc Toni Martí, extècnic de Joventut, actualment tècnic de cultura. Jo vull fer una pregunta-reflexió. Quan parlem de carrer, el problema no és sortir al carrer, sinó els recursos per sortir al carrer. Els tècnics fem tràmits administratius, gestions, i una vida apantallada que creix, i en canvi el carrer que decreix. Vull dir que estem en la tendència inversa, a l'administració. Però això és només una reflexió oberta. I més que res, sí que volia destacar una cosa que has dit tu, Laura, que em sembla que és bastant reveladora, que és treballar perquè les institucions estiguin per servir les persones i també les joves. Jo crec que la clau està aquí: no s'identifica que les institucions estem per servir. I bé, els treballadors que hi treballem també. Jo crec que hi ha una part molt clara, una part de claredat de la informació que no es dona, sembla que parlis amb un doctor de medicina de no sé on... perquè no tothom entén el que diuen les administracions públiques. I hi ha un tema de manca absoluta de prospecció... quan parlem de cultura... i els serveis públics que estan al darrere, on s'expliquen? També el tema de dinamització i acompanyament. Com fem aquesta dinamització sense gent específica i habituada? I també una mica la mediació; tothom està d'acord que la mediació és cabdal, el centre de les polítiques culturals, però la mediació acaba tenint sempre la part més petita del pressupost. Com fem una intervenció aquí si l'exhibició, el consum, domina les polítiques públiques, i en canvi la mediació, que ho connecta tot... és des de la mediació que hem de fer aquesta feina. És a dir, com podem ser un servei públic i que la gent ho sàpiga. Perdó pel *rotllo*.

ROBERTO: Jo crec que aquí hi ha un punt que hem de començar nosaltres a fer aquesta pedagogia. Quan nosaltres parlem d'administració pública pesa molt. Llavors, el

personalitzar i entendre quina és la funció... al final, una persona jove no té aquesta necessitat imminent de les coses que nosaltres oferim. Tot i que les coses que podem oferir són necessàries. Llavors jo crec que aquí hem de fer una doble pedagogia: primer, de nosaltres, de sortir i donar veu, de dir «nosaltres som això». De fet, als ajuntaments encara us entenen, però diputació et puc prometre que fem un sondeig i diran «què feu vosaltres i per què hi esteu». Perquè al final són com institucions molt llunyanes. Si parlem de la Generalitat, les coses que fan (carnet jove) que són molt finalistes, però sí que és una qüestió de generar aliances per a què es pugui veure i per l'altra fer-ne aquesta pedagogia. I utilitzant els canals per tal que la gent pugui accedir a aquesta informació. És complex, eh.

LAURA: Jo hi afegiria, i ara ho estàvem parlant, sí crec que és necessari que s'obri un debat profund dins l'administració pública per agilitzar tràmits, i tot plegat, perquè s'està burocratitzant molt, i de vegades moltes tasques s'estan fent més complexes i això ens està obligant a tancar-nos més al despatx, i hi ha d'haver aquesta reflexió: però a veure, jo per a qui estic treballant, per a l'interventor? Això per una banda. Però sí que hi ha una altra qüestió que crec que al final també depèn una mica de la persona, del tècnic, del professional, que tingui una actitud o una altra. Hi ha una cosa que tu la pots fer en uns dies i la pots fer d'una manera o la pots fer d'una altra. I penso que hi ha un marge de maniobra en què sí que et pots posicionar. Amb sortir més al carrer, entenent el carrer de forma genèrica. Que pots fer aquests passes, o pensar com el que estàs desenvolupant dins el teu servei, o dels teus projectes, pot sortir més cap enfora. Jo crec que sí que hi ha un punt de flexibilització que sí que ho permet. Evidentment, falten recursos, però és clar, sí que hi ha un punt que depèn de l'actitud i del posicionament que vulguis prendre. Penso, eh.

NIL: Quan fèiem aquesta feina dels tallers joves migrants sols a Òdena, per exemple, no havíem d'avaluar l'aspecte de la bibliotecària, no l'havíem de tenir en compte. Però el que va passar és que una de les conclusions que van acabar sent generals és que tots els joves ressaltaven la importància del perfil de la directora com una persona superatenta, que hi va ser tots els dies del taller, que els obria la porta i els explicava on havien d'anar, com fer servir el carnet, on era el lavabo... Llavors, amb el tema de l'actitud em feia pensar que és molt principal, no només els tècnics, sinó també la persona que t'obre la porta. De vegades ens n'oblidem, d'això. També pensava en el cas del pla director de les biblioteques, del 2030, que tots els tècnics de biblioteques deien «ostres, potser hem de replantejar el perfil de persones que tenim treballant; potser hi hem d'incorporar educadors socials, també». Perquè ells també identificaven que els perfils que menys accedien a les biblioteques de Barcelona eren la gent jove i la gent gran. I per tant, potser havien de pensar en perfils d'integradors, perquè sinó, i tenint en compte un tema d'equilibri, potser també has d'incorporar persones amb una formació i una mirada diferent.

EVA: No sabem moltes vegades què és el que fa exactament la institució. Què és aquest espai, qui hi ha al darrere... Com ho fem perquè puguem entendre de què puguem estar parlant. Si soc una persona jove hauré de saber com redactar una subvenció, com demano aquesta subvenció... és que soc incapaç! Si no ho entenc, on vaig a demanar que algú m'expliqui el que posa allà? Quina porta haig de trucar? Quan entro en aquest

espai, qui em rep? Com em reben? Soc ben rebuda, aquí? O són llocs freds... No ho sé, com ho fem perquè aquestes coses més de pell, o d'accessibilitat més física gairebé...

NIL: Per posar un toc d'humor. A la Riborquestra fem la conya que acabem parlant amb el llenguatge de les subvencions. Perquè és clar, la manera com estructures la subvenció no és la manera com tu estructures el teu programa. Aleshores, quan tens sis subvencions seguides acabes parlant *raro*. És còmic. Tu t'has d'adequar a uns canals que no són els teus, i si vols els diners has de passar per *l'aro*... I sempre fem la conya: «Ja estàs parlant *raro*».

EVA: I que encara hi ha un perill que sigui un factor més de distància. Qui pot entendre-ho, qui no... Si entens el català, si has pogut estudiar, si tens algú que t'ho pugui explicar de prop, si tens un ordinador al teu abast... és que sinó no arribaràs mai a aquests recursos. Parlem de moltes coses, en projectes culturals, però el primer que cal és també *pasta*.

LAURA: Però llavors ve quan et diuen: «No, és que els joves aquests tràmits el saben fer. El certificat electrònic? *Qué me estás contando*».

ROBERTO: I en dos segons ho fan perquè són de l'era digital. Ja...

LAURA: Nosaltres sabem entrar a TikTok. Demanar una subvenció a la diputació és més complicat.

ROBERTO: Una miqueta més. Jo crec, o espero, que hi haurà un canvi de paradigma. Amb el tema de les IA crec que ens donaran un nou panorama d'aquí poquet, de fer *papeleo*, de fer informes. Hi ha una tendència a sistematitzar aquestes coses de la IA. Ens pot fer un informe amb una memòria amb uns gràfics excepcionals. I potser jo dic: «Ei, que m'esclata el cap». Però també hem d'estar una mica oberts. Des de la institució hem d'obrir-nos, i que igual les formes de fer un tràmit d'una subvenció doncs igual és a través de TikTok. No?

CRISTINA: Quanta gent hi ha que es dedica a explicar, per exemple, les beques de Ministeri de l'Estat, a TikTok. O trucs per viatjar barat. I ho fan amb coses legislatives, burocràtiques... se'ns fa un món però perquè no ho entenem. Ningú no t'ha ensenyat a llegir una nòmina, ni a fer una declaració de la renda, ni una subvenció...

EVA: Estic obsessionada amb això. De veritat: davant d'un món que pot arribar a ser tan violent i que et poden vulnerar tant des de l'escola t'han de poder formar perquè puguis defensar-te. Perquè si no ho entens te la poden colar per tot arreu. Hem de saber llegir una nòmina, un contracte de lloguer, una beca... perquè sinó estem superdesprotegides.

CRISTINA: Hi ha gent que tira la tovallola perquè no té ganes, o no té temps, d'invertir tantes hores a omplir tot això.

NIL: Penso que també hauríem d'obrir el meló de dir «d'acord, tenim el sistema de subvencions, però també podríem assegurar-nos i plantejar-ne un altre». Perquè de vegades

fa 10 anys, o 20 anys, que demanes la mateixa subvenció. També és veritat que hi ha els convenis però la tendència no és anar cap a convenis. Potser també per estabilitzar, perquè al final, ja sabeu, tot és molt precari, perquè haver de demanar cada any una quantitat que no saps si te la donaran... Primer que és un afegit a la feina que ja tens el dia a dia, que per a les entitats petites és molt complicat perquè no tens el múscul per poder-ho fer. Però segon això: que s'ha de fer cada any per a un projecte que és estructural. O sigui, no és per a una cosa que és diferent, singular. Però per al que és estructural potser no caldria un sistema que no ho és.

EVA: Que no et permet pensar a llarg termini. Jo no sé si d'aquí tres anys podré seguir... sempre estàs una mica pendent de si tira o no tira.

LAURA: Ara estava pensant... de la mateixa manera que van sorgir els currículums creatius per vídeo, les sol·licituds de subvenció per vídeo, també, no?

EVA: A favor diré que sí que passa, de vegades. Quan ja entens la institució, de cop tens una interlocutora, li truques, i li dius si ens ho podem mirar... i t'ho poden traduir, i ves amb compte amb això... Que una vegada trenques una mica la barrera ja no t'hi trobes tant, a l'altra banda.

ROBERTO: Jo crec que aquí tenim un problema també i és que igual estem esperant que les persones joves vinguin a nosaltres. Que igual també hem de sortir. Però també és cert que tenim molt... tira, tira [*al públic*].

PÚBLIC: Sí, és que una mica va en relació a això. Hola, jo soc l'Alba, soc educadora social, i vaig començar un màster de gestió cultural. Fent les assignatures d'aquest màster, em sento superidentificada amb tot el que dèieu: amb què la cultura ha de ser educativa, ha de ser transformadora, ha de ser social... i en aquest sentit vaig llegir un article que deia que hi ha d'haver una figura que és la de l'agent cultural, que és la que relaciona la institució amb les iniciatives culturals que puguin sortir de la pròpia ciutadania. I aquí crec que a Tarragona hi ha molta gent amb moltes inquietuds que estan començant a fer coses però les fan amb modus bolet. Hi ha festivals culturals, de cine, de fotografia... Ara s'ha muntat una associació de monòlegs... i tot això, si construïssim sinergies conjuntes no aniríem tots com bolets. I crec que seria molt interessant crear aquesta figura de l'agent cultural, sigui educador social, sigui integrador social, i que la institució no quedi com una cosa apartada i que realment s'interessi pel que està passant allà. I totalment d'acord amb el que tu dius, Roberto: la cultura ha d'anar-hi. A les festes d'aquí, enguany, els balls parlats han anat als barris. A Tarragona tenim el handicap que els barris estan molt desconnectats. Cal anar-hi directament. Buscar les motivacions que puguin portar aquestes persones, diferents públics, sigui jovent, sigui gent gran, sigui població vulnerable... i anar-los a buscar, i buscar aquestes motivacions perquè vinguin. I per altra banda crear sinergies amb persones que tinguin inquietuds culturals i que vulguin formar coses, construir coses, que estan passant coses... intentar fer-ho des d'un punt de vista multidisciplinari, de treball en xarxa.

LAURA: És que ha tret la paraula clau. Havia de sortir la paraula *xarxa*. Superimportant, no? Penso també que el treball en xarxa pot ser impulsat des de la institució o pot ser

autogestionat, o autocreat, a partir de la comunitat. Vull dir que fer xarxa sempre se'n pot fer. I al final també, iniciatives bolet, o petites, que sorgeixen, si anem a pensar que podem fer conjuntament, o anem tots alhora a veure que podem fer conjuntament, o que reclamem, o el que sigui. És molt important, fer xarxa.

NIL: Hi ha un cert debat sobre quin és l'objectiu de la política cultural. Tenim molt clar que fa l'àmbit de la salut, o que fa l'àmbit de l'educació. Però en l'àmbit cultural constantment no hi ha la reflexió de quin és el nostre objectiu. I un amic meu deia «mentre passa això, s'ha construït un centre comercial, aquest centre comercial s'ha menjat el carrer Gran on hi havia les botigues, ha canviat els usos del carrer, ha canviat els itineraris que hi feia la població, fomenta un tipus de comerç diferent... aleshores era molt interessant dir «si no ens hi posem, si tenim aquesta mirada transversal, si no ens posem les ulleres de la desigualtat, de la cultura, del gènere, les coses passen i tenen conseqüències a nivell cultural i a nivell social». Per mi trobo que si tenim en compte això, que ja ho sabem, potser és més fàcil del que sembla si...

ROBERTO: Per mi la part important també és, precisament, fer pla estratègic. Aquesta proposta de pla estratègic és espectacular. L'estratègia és el que et dona la visió, el camí, cap a on hem d'arribar i de quina manera. Una planificació al final és tenir una gran eina, eh, perquè al final si no estem planificats al final el que fem són bolets.

EVA: I que sigui una estratègia, un pla, que pugui ser sensible i àgil quan es produeixen canvis que afectaran la vida cultural inevitablement. Com ho fem perquè no sigui superrígid, perquè sigui mal·leable.

PÚBLIC: Hola, em dic Laura i soc mare d'un jove. Volia fer diverses reflexions. Heu dit tantes coses que... Una, quan heu dit que per arribar al jove, o que el jove us arribi a vosaltres, vosaltres heu de saber els seus usos i els seus horaris. Ara faig un punt i a part: a mi m'encanta aquesta iniciativa d'aquest pla de cultura i desitjo i espero que altres poblacions i ciutats de la província de Tarragona ho copiïn, perquè s'ha de copiar, el que és bo. Jo no visc a Tarragona, jo visc en una població de 36.000 habitants, on no tenim teatre, no hi ha gaire programació, tenim un cinema superxulo d'autor, i els joves no tenen espais el cap de setmana, que siguin per a ells. L'espai jove està obert de dilluns a divendres. El cap de setmana, on van? No tenim centres comercials, per sort [riu]. El que fa esport ha de gaudir de la seva joventut, i tot el que vulgui, però si els joves no tenen aquests espais culturals, veuen aquesta entitat pública de dilluns i divendres i no hi volen anar. No totes les poblacions són tan riques com Vilafranca. Aquí hi ha Tarragona i Reus i la resta són poblacions mitjanes i molts pobles. Per això jo crec que Tarragona ha de ser la llança d'aquesta província. Punt, continuo. I la història és aquesta... que la política ha de ser-hi (cultural, joventut, educació, que per mi és el mateix), i heu de... com teniu tanta paperassa —jo també treballo a l'administració pública i és espectacular—, no cal que penseu més. Heu de veure el que ja estan fent per donar-los suport, per fer aquests tràmits. Perquè jo soc molt de l'era analògica però també soc molt digital, i m'encanta ser digital. No soc tiktoker... però és la meva responsabilitat, com a mare, estar al cas de tot el que passa i tot el que consumeix la joventut. Per tant, hem d'estar al cas. Potser heu de mirar aquestes famílies, i els pares d'aquests joves, per saber la seva necessitat. La nostra joventut és tan diferent a com érem nosaltres. Llavors,

clar que fem tots una bona feina, sinó no hi hauria ningú en aquesta sala. Des de la reflexió, hem d'ajudar-los. Solament volia fer aquesta reflexió.

LAURA: Sobre això, hi ha un projecte superpotent que es diu Vente Pa'Ka, que és de Sant Boi. Allà formen els joves perquè siguin dinamitzadors dels mateixos joves sobre temes d'oci nocturn. No és un tema pròpiament cultural, i llavors, això, estan vespres, caps de setmana fent activitats. És un projecte molt potent. Totalment d'acord, o sigui, tot el que parlàvem abans, de les traves burocràtiques, tota aquesta poca flexibilització de l'administració pública fa que sigui molt complicat fer projectes els caps de setmana, o el que sigui. Per tema de recursos, evidentment, també, eh. Però bé, això, que aquesta gent de Sant Boi van trobar aquesta mirada i a mi em sembla un projecte brutal.

ROBERTO: També hem de fer una mirada autocrítica cap a nosaltres. Som serveis que haurien d'estar al servei de la ciutadania, i clar, jo no vull treballar el cap de setmana. Però a nivell de contractació estem limitats. I llavors si contracto algú en cap de setmana no el puc pagar, i llavors em dona per obrir de dilluns a divendres. A banda que si joestic treballant tots els dies no vull treballar el cap de setmana. Aquí hem de fer una reflexió per adaptar-nos, no? Sí que és cert que cada cop, a nivell d'espais juvenils, s'està fent més aquesta reflexió. A Lliçà de Vall va passar que obrien dues hores al dia, de dilluns a divendres... i la gent jove va dir «escolta, que a mi no m'estàs donant recurs. Que és divendres o dissabte i jo no tinc res a fer». Doncs ells van anar a Alcaldia, i li van dir «escolta, nosaltres som un grup organitzat, que no estem constituïts, que la participació no implica ser una entitat», i van arribar a un acord amb l'alcalde perquè els deixessin fer *tardeos*. I al final, és una qüestió autogestionada d'aquests joves, i en la que la part institucional el que ha fet és facilitar els recursos perquè es pugui fer. Aquí hi ha un canvi molt profund.

CRISTINA: També és veritat que, pel que fa a l'accessibilitat, en aquesta població de 6.000 habitants es van mig organitzar i van parlar amb l'alcalde. Però això en una població gran no pots fer-ho. Les barreres burocràtiques són encara més grans...

EVA: Haurien de poder fer-ho. Hi ha d'haver alguna persona.

LAURA: El regidor sí que pots.

CRISTINA: Sí, hi ha maneres, però vull dir que com més petita és la població més fàcil és reclamar certes coses. De la mateixa manera que el tema burocràtic que parlàvem imagino que també és més accessible.

NIL: A mi em feies pensar, quan deies que les experiències que han anat bé s'han de copiar. Trobo que això és una cosa, ara que s'està fent el pla a Tarragona, que sí que s'ha de fer més. Perquè sinó, vam tenir una anècdota l'any passat a l'Ajuntament de Barcelona, que passen coses curioses: allà hi ha un programa, que es diu Temps d'art, bé, es desenvolupa, acaba l'any passat, i al cap d'un any —és a dir, fa dos anys— se'n comença un altre, que es diu Extra, extra! I aquest programa beu de la primera idea de Temps d'art, en un context diferent, es canvien quatre coses grans i comença. Doncs al final, l'any passat, vaig anar a fer una formació amb l'equip d'Extra, extra! I és clar,

parlàvem amb les persones i dèiem «com pot ser, que naltros que estem a l'Ajuntament, al mateix lloc, no ens hàgim trobat abans, no?». Però passa. Crec que al final, dedicar una estona a pensar «d'acord, què s'ha fet abans». Amb els temes acadèmics sempre passa. Doncs potser fa falta fer això aquí també, per no inventar la roda dues vegades. Els dubtes que ells plantejaven eren dubtes que nosaltres havíem trobat ja mecanismes per resoldre'ls, i que potser ens els podríem estalviar i hagués avançat més ràpid, aquest tema, si haguéssim estat en contacte.

PÚBLIC. Bé, això de parlar cap al final és una mica complicat [*riuen*] perquè han sortit tants temes, no... Bé, primer voldria agrair-vos totes les intervencions perquè jo penso que ha sigut una taula molt rica, on han sortit molts conceptes en un tema que és complex, molt complex. I de fet intenta respondre una pregunta que, si ens cenyim a l'enunciat, és participació i cultura. Jo ara us faré la pregunta concreta, eh, que va en relació a les prioritats. Però primer heu parlat de la participació. Aquí hi ha dues grans línies, perquè sempre pensem en el consum, que puguin accedir a la cultura, veure-la, i l'altra és evidentment de fer-la. Aquí han sortit els temes d'autogestió, de dinamització dels joves, que és un tema complexíssim, però són les dues vessants. Però, curiosament, sí ha sortit el tema desigualtat, el tema d'accés... i, a poc a poc, tot i que avui no és el tema, us heu aneu anat una miqueta a l'àmbit de cultura i educació. I gairebé, hi ha hagut una certa unanimitat, que seria una de les línies a treballar, i fins i tot prioritària, per accedir a la cultura. Abans quan parlàveu de motivació, sigui per consumir-la com per dinamitzar, parteix una mica del valor de la cultura, i d'entendre els codis de lectura del món cultural, i per extensió, del món de les arts. I aquí potser us heu anat molt cap a cultura i educació perquè, probablement, traspua que a la nostra societat hi ha uns dèficits importants en aquest àmbits, no? Llavors, aquí sí que voldria, d'alguna manera, els que som aquí ja estem convençuts de les virtuts de les cultures i les arts, en el sentit que afavoreix les habilitats emocionals i socials de la ciutadania, i sobretot que garanteix una aproximació de dret a la cultura més universal. I abans ho comentàveu: segurament és un espai idoni, el del món de l'educació, per intentar llimar, perquè no tothom es pot pagar unes extraescolars, no tothom pot accedir al consum cultural. És el tema formatiu més el tema de l'accés. Voldria, d'alguna manera o altra, si vosaltres considereu que aquesta seria una de les prioritats a tractar. I també una altra que també ha sortit: que el món és complex i parlàveu de les estructures noves: si també podríeu aprofundir una miqueta en què se us acut per avançar. És a dir, si d'alguna manera o altra, resumint, cultura i educació seria una línia prioritària, i de l'altre aquestes estructures noves per afrontar. I ja no em queda temps, hi havia el tema de les xarxes socials però aquest és tot un altre tema. Jo una mica, alguna vegada he llançat la idea, però és veritat, només faig aquest apunt, que amb les xarxes socials és evident que aporta moltíssims beneficis, i el món virtual també (crec que tots pensem en canal d'accés, els joves on són, si hi hem d'arribar o ens hi hem de comunicar: són en aquest ambient), però jo voldria fer una reflexió més teòrica, conceptual, si precisament de vegades les xarxes, ho sabem, tenen grans virtuts però tenen grans defectes, i és que aïllen. I la cultura una de les seves grans virtuts és que crea comunitat, i crec que ens hauríem de concentrar molt a buscar aquests espais. I no sé si, ja sé que és una tendència molt difícil de fer, però hauríem de buscar experiències culturals o educatives una mica allunyades de la utilització de les xarxes. No sé, és un tercer punt però si no hi arribem m'agradaria que us concentréssiu en els dos primers. Gràcies.

ROBERTO: Jo per estructures... no m'ha quedat molt clar.

LAURA: A mi tampoc.

PÚBLIC: No, que heu comentat que el món és molt complex, i que potser s'haurien de repensar. Que hem de repensar des de la institució el perquè es fan les coses. Dèieu que tot era molt compartimentat i com es busquen aquests vincles de trencar, que tots coneixem i era molt clar, era el del món educatiu i el món cultural. Jo me n'he fet farts de dir que tots estem d'acord que han de col·laborar però són dos ecosistemes, començant per les terminologies, que són tan diferents... que és molt difícil si no hi ha una coneixença de com participar, o de com col·laborar. Però el que us volia dir és que probablement tot està molt compartimentat i no es troben aquests espais de relació, aquests espais d'unió.

LAURA: Jo feia referència al canvi d'estructures amb el treball transversal. Jo crec que l'ajuntament que trobi la solució ho petarà. Bé, l'ajuntament o la institució. El que trobi la fórmula ho petarà. Perquè és aquesta idea que ara hi ha un arbre: el servei de joventut, el servei d'educació, el servei de cultura, etc., i costa. I en canvi hi ha necessitats sobre un tema concret. Per ex., com treballem la cultura i l'educació. Aquí ja hi ha diferents serveis que s'han de posar d'acord o de posar-se a pensar. I passa amb moltíssims àmbits. Estem molt avesats a treballar així quan, al final, les necessitats són complexes, són multifactorials, polièdriques, i no tenen a veure només amb un departament encasellat. I aquí és el repte, jo penso, no? A mi se m'ocorria de dir potser és que no hi ha d'haver un tècnic de joventut. Hi ha d'haver un tècnic que hi hagi una part de les seves hores que treballi per a joventut i una altra pel projecte global X. No ho sé. No tinc la solució. Però al final és treballar per les problemàtiques, no pels àmbits. Penso. Això per una banda. I el que deies si ha de ser una prioritat o no treballar cultura i educació jo penso que sí, totalment, perquè tot això que estem sembrant revertirà en si les persones estan més formades, o més avesades, amb aquests llenguatges i aquestes lògiques evidentment tota la resta fluirà molt més. Es produirà, es gaudirà d'espectacles... Però hi ha dues coses, crec jo: una cosa és la formació com a persona que vol ser artista, o que vol practicar o tenir alguna experiència practicant art. I l'altra és, independentment de si practiques o no practiques, que tu participis en pràctiques artístiques X. Que penso que són dues coses diferents, que això et permet... és a dir, potser mai no et dedicaràs professionalment al món artístic però en canvi hauràs conegut les pràctiques artístiques des de les entranyes. Podràs llegir una obra de teatre diferent, aprendràs coses, tot i que tu no et vulguis dedicar a això. I per mi les dues són importantíssimes.

EVA: I en aquesta relació entre educació i cultura, de vegades la rigidesa no ens permet treballar... potser una gent superimportant són també els de l'educació no formal. Aquí els esplais, els caus... tot aquest teixit que també fa una feina d'educació i no tenen estructures tan rígides i és més fàcil. Al final és sempre el mateix: escoltar i acompanyar, però que són figures superpossibilitzadores.

ROBERTO: Per mi el Nil abans ha donat una clau, i és que si treballem en l'educació formal i en menors de 16, allà hi tenim a tothom. Per llei. Llavors, si nosaltres tenim l'accés de

poder entrar a treballar a les escoles o als instituts estem arribant a tota la població. Si parlem d'infants i d'adolescents. Però allà tenim un *caldo* de cultiu que podem treballar cosetes que podrem revertir. Per exemple, si parlem de sentiment de pertinença. Al final, el fet cultural, o les accions culturals ens donen aquest fet de diferència. Que em senti d'una manera o una altra depèn de si hi he participat o no. Connectem amb el primer moment que vam anar al teatre, o al cinema. A mi m'ha passat. Jo vaig anar a veure *Las locuras de Parchís. Preparaos, que vienen curvas*. Però ostres, per a mi aquell moment em va canviar. Per què? Perquè era una cosa que requeria d'un ritual. Em preparo, aniré a veure això. La il·lusió, em vesteixo... hi aniré amb algú? Anem tots al cinema, som tots a dins, formo part d'un fet cultural. I després quan surto tot continua. I si parlem d'un festival ja no t'explico. Són les set del matí i encara estàs parlant de tot el que has viscut. I una part essencial d'això és passa per allò que vius, passa per les emocions. És un aprenentatge vital brutal. Aprofitem aquesta porta, aquest binomi educació-cultura. Aprofitem aquesta porta, *camelem-los* perquè ens hi deixin entrar, perquè allà hi som tots i totes.

EVA: I amb aquest ritual, que important que algú t'hi pugui acompanyar per primer cop. Perquè sinó pot ser una barrera, que potser no ho fas perquè no saps quin és el ritual, no? Si ets adolescents, i tens inquietud d'anar-hi però et fa vergonya, o no tens una xarxa que t'hi acompanyi, ja no fas aquest primer pas.

NIL: Sí, a nosaltres amb la Riborquestra ens ha passat moltes vegades que allà al barri tenim el Palau de la Música i tenim el Born. I amb el Born una vegada vam fer una producció amb ells, que res, està a 500 metres de distància, i moltes persones adultes ni el coneixien. I amb el Palau igual. Nosaltres treballem amb persones adults i la Conxi, que és una participant, ens deia, com s'hi ha d'anar, no sé què... És a dir que hi ha la inquietud de com hem d'estar en aquests espais perquè potser no ho has viscut, no? Jo crec que aquest tàndem cultura-educació no vol dir que no puguin treballar per separat, però això afavoreix el treball en xarxa que comentàvem, perquè al final estàs posant en un mateix espai dos àmbits diferents. Per tant només per això crec que ja val la pena. Ara la Generalitat amb això ha fet el pla de millora de la presència de la cultura i les arts als centres educatius, hi ha dedicat un pressupost —que fins ara no havia passat mai—, així que a veure com aquests propers tres anys com va tot això. Hi haurà un tècnic per a cada vegueria, una coordinació general, i serà curiós i interessant de veure com camina. També amb això de la xarxa, trobo que hi ha exemples, potser més a petita escala, però nosaltres tenim la referent, la tècnica de barri, que, en el seu cas, ens connecta moltes vegades amb multitud d'agents. És a dir, això funciona. Té presents moltes coses que passen al barri, siguin de l'àmbit social, siguin de joventut, i té totes les coses que passen al cap. Potser això s'ha d'anar replicant, en major escala, perquè pugui passar en d'altres àmbits. També hi ha les taules sectorials. Al nostre àmbit hi ha la taula de cultura, la de... no totes hi són a tots els barris de Barcelona, però potser seria interessant que així fos. Un cop al mes anem, per exemple, a la taula de la gent gran i hi coincidim tots els que hi treballem. Potser això, que ja s'està fent, s'ha de replicar fàcilment. Els tècnics de barri formen part del districte i coneixen molt bé el territori; t'ajuden també amb aquests processos de subvencions... fan molt aquesta tasca de connectar.

CRISTINA: Algú més? Alguna aportació més?

PÚBLIC: Jo vull fer una pregunta a la Laura i a la Cristina, que està aquí per moderar però també fa una aportació molt gran a la jornada. Si haguéssiu de convèncer una persona jove que no s'ha acostat mai a la cultura, com ho faríeu? Quina sensacions teniu com a joves i com a activistes culturals. Què us aporta la cultura, com a joves?

CRISTINA: Clar, és que d'entrada és com difícil. Com jo estic tan implicada, he estat tota la vida implicada, i els meus pares m'han portat a veure moltíssimes coses sempre, i tal, hauria de sortir del meu propi entorn per trobar aquella persona que no està familiaritzada amb la cultura. Jo soc algú que si no tinc ningú per anar al teatre i vaig sola, i és igual. I ho faig, i m'encanta. És a dir, no tinc por de fer les coses sola, però això ve de l'experiència i d'haver-ho normalitzat moltíssim a la vida, en el meu cas sobretot a la música i al teatre, i tenir amistats específicament d'allà. I això és el que et fa arrelar-te. Amb una persona que jo conegués i que no estigués posat en la cultura potser li explicaria la meva experiència des del caire emocional. De què em suposa a mi, com a mi em fa sentir, com em canvia la vida... Tots intentem, tots tenim vies d'escapament quan ens ve de gust, quan la feina ens estressa, quan estàs passant per un mal moment, i la cultura pot ser una d'aquestes eines. Llavors potser jo li proposaria una cultura superàmplia. No tot és música o teatre, que potser és el primer que jo faria, però també pots llegir un llibre, i també és culturitzar-se, o anar a la biblioteca... Hi ha un munt de plans. Primer parlaria amb la persona, per veure quines són les seves inquietuds, i després veure com això es pot entrellaçar amb alguna cosa que li vingui de gust. Perquè crec que és una cosa clau. Perquè al final també és veritat que potser aniràs al teatre, al cinema, i l'obra no t'agradarà, i no passa res. Seria una mica això, jo crec. Mirar de convèncer a partir del que jo visc o he viscut.

EVA: Si és que és superimportant!

CRISTINA: Veure com ho puc connectar i intentar convèncer-la. Jo, si vull puc ser molt convincent. Aquesta Santa Tecla van venir els meus amics de l'Erasmus. Com els vaig convèncer? Amb la meva tossudesia i amb vídeos de Youtube. «No t'ho pots perdre». Tenim els castells... Generant expectativa a la gent que no coneix. Però ha de venir del coneixement, de l'experiència i de l'emoció. I sempre sabent que si la persona no ha gaudit mai de la cultura no la puc portar de moment a un concert simfònic, però potser a un concert de bandes sonores sí.

NIL: Que, de fet, es fan molts concerts de bandes sonores per això, perquè després pots combinar-ho amb una simfonia. Sí, sí.

EVA: Ensenyar-te el ventall i llavors que tu decideixis.

CRISTINA: No sé si hi ha alguna intervenció més? Jo crec que ens dona temps de fer una intervenció més. Però ja està. Són tres quarts de nou...

EVA: Hòstia.

CRISTINA: Parlar no ha sigut un problema.

EVA: Gràcies a tothom. Jo he estat súper a gust.

LAURA: Jo si no hi ha cap intervenció, voldria dir que el que has dit Cristina m'ha fet pensar molt, i té molt a veure amb aquesta idea de la connexió. O sigui, quan treballes a l'administració, que estàs en aquest edifici gris (bé, el nostre no és gris, és molt maco), però aquesta idea que diem sempre de sortir fora... i la Cristina ha posat sobre la taula les emocions a la cultura, i és que... per què portem aquí no sé quantes hores parlant? Doncs perquè la cultura emociona. Els plans estratègics que s'han de fer, i anem a fer tot el treball transversal... sí, això és necessari, però al final la cultura són les emocions; és que no té més. I és aquesta idea que, com a tècnics, hem de buscar la manera. Jo em nego a pensar que no trobem la manera de sortir i tenir aquesta connexió.

EVA: No tenim gens de ganes d'acabar l'acte [*riuen*].

NIL: Qui ha preguntat com fer-ho... doncs em venia al cap, amb això de la connexió, que l'any passat amb la Riborquesta vam fer una producció d'òpera. I aleshores vam pensar una tria de repertori, amb temes que poguessin agradar la gent, però també amb temes que segurament la gent no coneixia. Ja que estem fent una proposta cultural, artística, educativa, anem una mica més enllà. Llavors vam fer una tria de temes coneguts però potser no tant. I vam portar cantants professionals. Aleshores, en un dels assajos... me'n recordo perquè hi havia la Conxi, de qui us parlava abans, i ella estava aquí al costat i teníem la cantant aquí a la vora, on hi ha l'altaveu. I clar, o sigui, era molt impressionant tenir la cantant allà. Fins i tot per mi era molt impressionant. Quan va acabar era acollonant, i em giro i ella estava plorant. D'acord, al final, ens emocionem, però és que per això ho fem. Al final, aquestes estones, a més amb una orquestra, que és un espai compartit, que t'estàs veient amb tothom... el que passa és bastant apoteòsic, en el bon sentit. I penso que són aquests espais els que hem de replicar. I com estirem la gent, que abans tu també comentaves, jo crec que l'estirem molt des de la passió. Si tu aprecies i t'estimes el que fas l'altre vindrà. I trobo que s'ha de posar això també sobre la taula.

CRISTINA: És inevitable que quan portes molt anys en un projecte tinguis moments de més compromís i menys compromís. Però si tens aquell amic, o amiga, o el grup d'amics que et mantenen allà... jo he anat a assajos d'orquestra només perquè volia estar amb els meus amics, i potser no tenia gens de ganes de tocar, o que el director em fotés quatre bronques. El fet social, quan no hi ha el fet cultural o la motivació cultural, de vegades és el que t'arrossega a continuar. Llavors, no sé si voleu afegir alguna cosa més?

ROBERTO: Moltes gràcies... [*riuen*].

NIL: Sobretot en aquestes hores, que al final és molt tard.

EVA: Ja, ja...

CRISTINA: I no res, ha sigut molt enriquidor, amb perfils molt diferents, com dèiem abans. Nosaltres també representem cadascú un rang d'edat diferent, supercompensat a més, i no sé, jo espero que tothom surti d'aquí amb la sensació que ha pogut reflexionar

i amb un bon sabor de boca. Jo segur que surto això, i crec que vosaltres també. I moltíssimes gràcies a tothom per venir. I per compartir aquesta estona amb nosaltres.